

From: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>
Date: Monday, July 7, 2025, 11:25 AM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: Aandacht voor ernstige gevolgen amendement OCW-begroting - Brief VSOP -
Patientenkoepel

Attachments:VSOP eerste kamer.pdf

Van: 5.1.2.e 5.1.2.e <5.1.2.e> @vsop.nl>

Verzonden: maandag 7 juli 2025 11:21

Aan: R. van Aelst-den Uijl <lies.vanaelst@eerstekamer.nl>; Willemijn Aerds <willemijn.aerds@eerstekamer.nl>; Bastiaan van Apeldoorn <bastiaan.vanapeldoorn@eerstekamer.nl>; Janny Bakker-Klein <janny.bakker@eerstekamer.nl>; Pim van Ballekom <pim.vanballekom@eerstekamer.nl>; Ruben Baumgarten <ruben.baumgarten@eerstekamer.nl>; Fatimazhra Belhirsch <fatimazhra.belhirsch@eerstekamer.nl>; Ilse Bezaan <ilse.bezaan@eerstekamer.nl>; Karin van Bijsterveld <karin.vanbijsterveld@eerstekamer.nl>; Theo Bovens <theo.bovens@eerstekamer.nl>; EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>; Robert Croll <robert.croll@eerstekamer.nl>; Ferd Crone <ferd.crone@eerstekamer.nl>; Johan Dassing <johan.dassing@eerstekamer.nl>; Boris Dittrich <boris.dittrich@eerstekamer.nl>; Hugo Doornhof <hugo.doornhof@eerstekamer.nl>; Mary Fiers <mary.fiers@eerstekamer.nl>; Robert van Gasteren <robert.vangasteren@eerstekamer.nl>; Math Goossen <math.goossen@eerstekamer.nl>; Auke van der Goot <auke.vandergoot@eerstekamer.nl>; Arie Griffioen <arie.griffioen@eerstekamer.nl>; Roel van Gurp <roel.vangurp@eerstekamer.nl>; Eddy Hartog <eddy.hartog@eerstekamer.nl>; Alexander van Hattem <alexander.vanhattem@eerstekamer.nl>; Eugène Heijnen <eugene.heijnen@eerstekamer.nl>; Eric Holterhues <eric.holterhues@eerstekamer.nl>; Tineke Huizinga-Heringa <tineke.huizinga@eerstekamer.nl>; Rik Janssen <rik.janssen@eerstekamer.nl>; Hetty Janssen-van Helvoort <hetty.janssen@eerstekamer.nl>; Wim Jaspers <wim.jaspers@eerstekamer.nl>; Marian Kaljouw <marian.kaljouw@eerstekamer.nl>; Farah Karimi <farah.karimi@eerstekamer.nl>; Eric Kemperman <eric.kemperman@eerstekamer.nl>; Ton van Kesteren <ton.vankesteren@eerstekamer.nl>; Tanja Klip-Martin <tanja.klip-martin@eerstekamer.nl>; Saskia Kluit <saskia.kluit@eerstekamer.nl>; Frans van Knapen <frans.vanknapen@eerstekamer.nl>; Niko Koffeman <n.koffeman@eerstekamer.nl>; Bart Kroon <bart.kroon@eerstekamer.nl>; Ilona Lagas <ilona.lagas@eerstekamer.nl>; Andrea van Langen-Visbeek <andrea.vanlangen@eerstekamer.nl>; Robbert Lieveense <robbert.lieveense@eerstekamer.nl>; Marjolein van der Linden <marjolein.vanderlinden@eerstekamer.nl>; Henk Marquart Scholtz <henk.marquartscholtz@eerstekamer.nl>; Randy Martens <randy.martens@eerstekamer.nl>; Paul van Meenen <paul.vanmeenen@eerstekamer.nl>; Henk-Jan Meijer <henk-jan.meijer@eerstekamer.nl>; Carla Moonen <carla.moonen@eerstekamer.nl>; Annabel Nanninga <annabel.nanninga@eerstekamer.nl>; Peter Nicolai <peter.nicolai@eerstekamer.nl>; Joris van den Oetelaar <joris.vandoetelaar@eerstekamer.nl>; Gert-Jan Oplaat <gert-jan.oplaat@eerstekamer.nl>; Tekke Panman <tekke.panman@eerstekamer.nl>; Gaby Perin-Gopie <gaby.perin-gopie@eerstekamer.nl>; Koen Petersen <koen.petersen@eerstekamer.nl>; Greet Prins <greet.prins@eerstekamer.nl>; Artie Ramsodit <artie.ramsodit@eerstekamer.nl>; Jeroen Recourt <jeroen.recourt@eerstekamer.nl>; Theo Rietkerk <theo.rietkerk@eerstekamer.nl>; martin van rooijen <martin.vanrooijen@eerstekamer.nl>; Daan Roovers <daan.roovers@eerstekamer.nl>; Paul Rosenmöller <paul.rosenmoller@eerstekamer.nl>; Cees van de Sanden <cees.vandesanden@eerstekamer.nl>; Peter Schalk <peter.schalk@eerstekamer.nl>; Karin Straus <karin.straus@eerstekamer.nl>; Gom van Strien <g.vstrien@eerstekamer.nl>; Hendrik-Jan Talsma <hendrik-jan.talsma@eerstekamer.nl>; Noortje Thijssen <noortje.thijssen@eerstekamer.nl>; Madeleine van Toorenburg <madeleine.vantoorenburg@eerstekamer.nl>; Gala Veldhoen <gala.veldhoen@eerstekamer.nl>; Ingrid Visseren-Hamakers <ingrid.visseren@eerstekamer.nl>; Rian Vogels <rian.vogels@eerstekamer.nl>; Mei Li Vos <MeiLi.Vos@eerstekamer.nl>; Marc de Vries <marc.devries@eerstekamer.nl>; Elly van Wijk <elly.vanwijk@eerstekamer.nl>

CC: 5.1.2.e 5.1.2.e <5.1.2.e> @nin.knaw.nl>; 5.1.2.e 5.1.2.e <5.1.2.e> @chello.nl>; VSOP | VSOP

<[redacted]@[redacted].nl>; [redacted] <info@smitvisch.nl>

Onderwerp: RE: Aandacht voor ernstige gevolgen amendement OCW-begroting - Brief VSOP - Patientenkoepel

U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@vsop.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Beste Leden van de Eerste Kamer,

De VSOP deelt de zorgen van NFU, KNAW, HollandBio en anderen. Hierbij delen we graag de brandbrief met u allen.

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted] PhD, *Beleidsmedewerker Onderzoek*

T + [redacted] - [redacted] - [redacted] [redacted] [redacted] (direct) T + [redacted] - [redacted] - [redacted] [redacted] [redacted] (secretariaat)

Aanwezig op maandag t/m donderdag

VSOP – Patiëntenkoepel voor zeldzame en genetische aandoeningen | www.vsop.nl

Ptolemaeuslaan 58 - 3528 BP Utrecht

From: Transparantieovereenkomst

Sent: 06 July 2025 21:50

To: lies.vanaelst@eerstekamer.nl; willelijn.aerds@eerstekamer.nl;
bastiaan.vanapeldoorn@eerstekamer.nl; janny.bakker@eerstekamer.nl; pim.vanballekom@eerstekamer.nl;
ruben.baumgarten@eerstekamer.nl; fatimazhra.belhirsch@eerstekamer.nl; Ilse.bezaan@eerstekamer.nl;
karin.vanbijsterveld@eerstekamer.nl; theo.bovens@eerstekamer.nl; voorzitter@eerstekamer.nl;
robert.croll@eerstekamer.nl; ferd.crone@eerstekamer.nl; johan.dessing@eerstekamer.nl;
boris.dittrich@eerstekamer.nl; hugo.doornhof@eerstekamer.nl; mary.fiers@eerstekamer.nl;
robert.vangasteren@eerstekamer.nl; math.goossen@eerstekamer.nl; auke.vandergoot@eerstekamer.nl;
arie.griffioen@eerstekamer.nl; roel.vangurp@eerstekamer.nl; eddy.hartog@eerstekamer.nl;
Alexander.vanHattem@eerstekamer.nl; eugene.heijnen@eerstekamer.nl; eric.holterhues@eerstekamer.nl;
tineke.huizinga@eerstekamer.nl; rik.janssen@eerstekamer.nl; hetty.janssen@eerstekamer.nl;
wim.jaspers@eerstekamer.nl; marian.kaljouw@eerstekamer.nl; farah.karimi@eerstekamer.nl;
eric.kemperman@eerstekamer.nl; Ton.vankesteren@eerstekamer.nl; tanja.klip-martin@eerstekamer.nl;
saskia.kluit@eerstekamer.nl; frans.vanknapen@eerstekamer.nl; n.koffeman@eerstekamer.nl;
bart.kroon@eerstekamer.nl; ilona.lagas@eerstekamer.nl; andrea.vanlangen@eerstekamer.nl;
robbert.lievense@eerstekamer.nl; marjolein.vanderlinden@eerstekamer.nl;
henk.marquartscholtz@eerstekamer.nl; randy.martens@eerstekamer.nl; paul.vanmeenen@eerstekamer.nl;
henk-jan.meijer@eerstekamer.nl; carla.moonen@eerstekamer.nl; annabel.nanninga@eerstekamer.nl;
peter.nicolai@eerstekamer.nl; joris.vandenoetelaar@eerstekamer.nl; gert-jan.oplaet@eerstekamer.nl;
tekke.panman@eerstekamer.nl; gaby.perin-gopie@eerstekamer.nl; koen.petersen@eerstekamer.nl;
greet.prins@eerstekamer.nl; artie.ramsodit@eerstekamer.nl; jeroen.recourt@eerstekamer.nl;
theo.rietkerk@eerstekamer.nl; martin.vanrooijen@eerstekamer.nl; daan.roovers@eerstekamer.nl;
paul.rosenmoller@eerstekamer.nl; cees.vandesanden@eerstekamer.nl; peter.schalk@eerstekamer.nl;
karin.straus@eerstekamer.nl; g.vstrien@eerstekamer.nl; hendrik-jan.talsma@eerstekamer.nl;
noortje.thijssen@eerstekamer.nl; madeleine.vantoorenburg@eerstekamer.nl;
gala.veldhoen@eerstekamer.nl; ingrid.visseren@eerstekamer.nl; rian.vogels@eerstekamer.nl;
meili.vos@eerstekamer.nl; marc.devries@eerstekamer.nl; elly.vanwijk@eerstekamer.nl

Cc: [redacted]@mumc.nl; [redacted]@lumc.nl; [redacted]@neuro.gu.se;

[redacted]@univ-amu.fr; [redacted] <[redacted]@inserm.fr>

Subject: Aandacht voor ernstige gevolgen amendement OCW-begroting

Beste leden van de Eerste Kamer,

In aanloop naar de stemming in de Eerste Kamer op dinsdag 8 juli zou ik uw aandacht willen vragen voor de bijgevoegde brief.

In deze brandbrief waarschuwen de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) samen met Hollandbio en verschillende Europese organisaties voor de gevolgen van een specifiek amendement bij de OCW-begroting. Dit amendement, afgelopen donderdag (2 juli) aangenomen door de Tweede Kamer, zou de financiering van levensreddend primatenonderzoek binnen 5 jaar volledig stopzetten.

Dit plan:

- gaat in tegen de gekozen koers in de transitie naar een proefdiervrij Nederland;
- gaat in tegen de uitkomsten van een onderzoek uitgevoerd op verzoek van de Tweede Kamer zelf;
- gaat in tegen het advies van ministeries OCW en VWS op basis van bovengenoemd onderzoek;
- zou vergaande en onomkeerbare gevolgen hebben voor Nederland en Europa op het gebied van volksgezondheid, strategische autonomie en pandemieparaatheid, en wetenschappelijke vooruitgang.
-

Bijgevoegde brandbrief licht bovenstaande verder toe. Ook is een brief vanuit ERINHA over dit onderwerp bijgevoegd. Gegeven het gewicht en complexiteit van deze kwestie zou een langere voorbereidingstijd gerechtvaardigd dan al niet noodzakelijk zijn.

We hopen dat u de boodschap van de brief in overweging neemt. Bij vragen staat Stichting Informatie Dierproeven tot uw beschikking.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

Coördinator Nederlandse Transparantieovereenkomst Dierproeven
(dinsdag/donderdag)

Tel/whatsapp: + 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e 5.1.2.e

E-mail: transparantieovereenkomst@informatiedierproeven.nl

Website: <https://www.stichtinginformatiedierproeven.nl/transparantieovereenkomst-dierproeven/>

Onze voorlichtingsfilm al
gezien?

Volg ons op twitter!

V S O P

PATIËNTENKOEPEL VOOR ZELDZAME EN GENETISCHE AANDOENINGEN

Aan: Eerste Kamer der Staten-Generaal

Betreft: **Levensreddend onderzoek moet in Nederland blijven – verwerp de OCW-begroting in deze vorm**

Utrecht, 7 juli 2025

Ref: MD/2025-001

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Met deze dringende oproep vragen wij u om de huidige OCW-begroting – waarin afgelopen week het amendement is opgenomen dat overheidsfinanciering voor primatenonderzoek voor levensbedreigende ziekten bij het BPRC over 5 jaar stopt – niet goed te keuren zolang dit amendement gehandhaafd blijft.

De gevolgen van dit besluit zijn verstekkend, ondoordacht, en schadelijk voor de volksgezondheid, de strategische autonomie van Europa, en de internationale wetenschappelijke positie van Nederland. Als we de kennis en kunde van het primatenonderzoek verliezen, krijgt Nederland het nooit meer terug en zal het op andere plekken onder zeer slechte condities gedaan moeten worden. Bij BPRC worden alleen primaten experimenten gedaan waar geen alternatieven voor bestaan en waarschijnlijk nooit gaan bestaan.

Primatenonderzoek in Nederland anno 2025

Primatenonderzoek in Nederland gebeurt uitsluitend onder uitzonderlijke en streng gereguleerde omstandigheden. In 2023 werden slechts 144 dierproeven met primaten uitgevoerd – stuk voor stuk onderworpen aan ethische toetsing, wetenschappelijke onderbouwing en alternatievenanalyse door de onderzoekers en maar liefst drie commissies: de instantie voor dierenwelzijn (IvD), dier experimenten commissie (DEC) en centrale commissie dierproeven (CCD). Deze dierproeven vinden alleen plaats wanneer er geen andere manier is om cruciale inzichten te verkrijgen voor levensreddende behandelingen voor infectieziekten ((Long) COVID) en neurologische aandoeningen (zoals Parkinson en multiple sclerose).

Nederland behoort daarmee tot de landen met de strengste regelgeving, de laagste aantallen dierproeven met primaten en de hoogste dierenwelzijnstandaarden. Dit amendement negeert die realiteit volledig en plaatst politiek boven wetenschappelijke noodzaak. Verder is het naïef om te geloven dat er alternatieven voor dit soort proeven gevonden gaan worden. De complexiteit van het afweersysteem of de hersenen zal dit niet mogelijk maken. Het is dan ook logischer om de financiering van primaten onderzoek pas te laten ingaan **ALS** die alternatieven gevonden en gevalideerd zijn en niet andersom. Het huidige voorstel stopt primatenonderzoek

en hoopt dat tegen die tijd alternatieven zijn die breed gedragen worden en ook door FDA en EMA geaccepteerd zijn.

Waarom dit amendement moet worden verworpen:

Primatesonderzoek is van essentieel belang voor medische vooruitgang. Alternatieven (zoals organoids of computermodellen) zijn waardevol maar ook onvolledig. Zelfs onderzoek bij andere diersoorten kan bij complexe systemen zoals het immuunsysteem of de hersenen nog geen volledige vervanging bieden. Pas als de alternatieven voor dit soort systemen ontwikkeld zijn en gevalideerd en geaccepteerd zijn, is het logisch op primatesonderzoek af te bouwen. Dit amendement beoogt het tegenovergestelde met grote gevolgen voor de vele patiënten die hun hoop op de resultaten van dit onderzoek gesteld hebben.

Strategische afhankelijkheid van landen als China en de VS dreigt. Terwijl Europa zich uit dit cruciale domein terugtrekt, investeren andere landen fors. Het gevolg: verlies van autonomie én morele zeggenschap over hoe primatesonderzoek wordt uitgevoerd. Gaan we bij een nieuwe pandemie bij China aankloppen voor een vaccin? Willen we voor nieuwe geneesmiddelen en medische technologie afhankelijk worden van China en de VS?

Het wetenschappelijk veld is gepasseerd. Dit besluit wordt genomen zonder breed overleg met experts en onderzoekers. Bovendien negeert het een recent onafhankelijk onderzoeksrapport van de Commissie Bijker dat het belang van dit type onderzoek onderstreept.

Ethische schade in plaats van winst. Het onderzoek stopt niet – het verhuist. Naar landen met minder transparante regelgeving en lagere dierenwelzijnsnormen. Daarmee verliezen we niet alleen invloed, maar ook onze morele positie.

Onze oproep aan u:

Wij roepen u op om de begroting van OCW niet goed te keuren zolang dit amendement van kracht blijft. Stel voor om het amendement in te laten gaan **ALS** de alternatieven voor de verschillende primatesonderzoeken bepaald en geaccepteerd zijn door de wetenschappelijke gemeenschap en de regelgevers.

Dit amendement is in hoog tempo, in stilte, zonder debat en ondanks ontrading van OCW en VWS aangenomen. Vraag om uitstel. Vraag om heroverweging. Geef ruimte aan inhoudelijk debat en dialoog met de wetenschap. Het is in het belang van de vele patiënten die afhankelijk zijn van de resultaten van primaat gebonden onderzoek.

Met hoogachting,

5.1.2e

5.1.2e

Beleidsmedewerker VSOP – Patiëntenkoepel voor zeldzame en genetische aandoeningen